

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

BADIIY MATNDA AYOL LISONIY SHAXS TIPLARI XUSUSIDA ON THE TYPES OF FEMALE LINGUISTIC PERSONALITY IN LITERARY TEXTS

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/CSUD4274

Umurzoqova Marhabo Egamberdiyevna,
filologiya fanlari doktori, dotsent
Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o'zbek tili va adabiyoti universiteti
umurzakovamarkhabo@gmail.com
ORCID ID : 0000-0001-5658-789X

Annotasiya. Maqolada tilshunoslikda lisoniy shaxs muammosi, uning tiplari haqida so'z yuritiladi. Ayol lisoniy shaxsi, tiplari, uning o'ziga xosligini ta'minlovchi vositalar tahlil qilinadi. Ayol lisoniy shaxs nutqida qo'llanilgan birliklarning pragmatik maqsadni yuzaga chiqarishdagi ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar. Lisoniy shaxs, pragmatik maqsad, pragmatik bilim, implisitlik, nutqiy akt.

Annotation. The article discusses the problem of linguistic personality in linguistics, its types. The female linguistic personality, its types, and the means ensuring its uniqueness are analyzed. The importance of the units used in the speech of the female linguistic personality in revealing the pragmatic purpose is highlighted.

Keywords. Linguistic personality, pragmatic purpose, pragmatic knowledge, implicitness, speech act.

Shaxs, uning o'ziga xosliklari dastlab falsafiy tushuncha sifatida personologiyada, til shaxsi, til egasi sifatidagi o'ziga xosliklari tilshunoslik nazariyasida tadqiq qilingan. Mazkur ikki fan kesishmasida yangi yo'nalish lingvopersonologiyaning shakllanishi til egasi, undan foydalanuvchi sifatida shaxsning yangi qirralarini ochishga ehtiyojning ortib borishi natijasida shakllanganligi ilmiy adabiyotlarda qayd etiladi. O'zbek tilshunosligida ham mazkur masala qator tadqiqotlar uchun obyekt bo'lgan bo'lsa-da, hali tadqiqini kutayotgan jihatlarining ko'pligi uning ko'pqirrali hodisa ekanligini yana bir bor isbotlaydi.

“Inson tildan foydalanish jarayonida uni o'z izmiga solishga harakat qiladi, o'z navbatida til ham insonning ijtimoiy shakllanishida muhim o'rin tutadi. Bu holat tilshunoslikda tilda inson omili muammosini o'rganish zaruriyatini yuzaga keltiradi” [Лутфуллаева, Худойбергана, 2017: 35]. Tilshunoslikda lisoniy shaxs tushunchasiga turlicha yondashuvlar, qarashlar, ta'riflar berilgan. Bular ichida Y.N.Karaulovning lisoniy shaxsga bergan ta'rifi va lisoniy shaxs

strukturasining uch darajasi (verbal-semantik, kognitiv, pragmatik) [Капулов, 2010] ko'pchilik tarafidan e'tirof etiladi.

Muayyan yozuvchi ijodiga xos asar qahramonlarining nutqini pragmatik aspektda tahlil qilish yozuvchining lisoniy shaxs tiplarini yaratish, tildan foydala olish mahoratini ko'rsatib berishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ulug'bek Hamdam asarlarida ayol jinsiga mansub turli-tuman lisoniy shaxs tiplari turli leksik vositalar, qurilishi o'ziga xos sintaktik birliklar vositasida namoyon bo'ladi. Ona ijtimoiy maqomidagi ayol lisoniy shaxsining o'ziga xosliklari xususida so'z yuritganimizda [Umurzakova, 2024] o'zbek onasi lisoniy shaxsini yozuvchi mahorat bilan voqelantirganligining guvohi bo'lganmiz. Quyida U.Hamdamning ayrim hikoyalari misolida ayollar lisoniy shaxs tiplari haqida so'z yuritamiz.

Sarlavha asarni o'qishga kitobxonni tayyorlaydi, uning nima mavzu haqida so'z yuritishiga ishora qiladi. "Olisdagi Dilnura" hikoyasidagi personaj Dilnuraning ismi bejiz sarlavhaga chiqarilmaganligini kitobxon insoniylik, odamgarchilik, qarindosh-urug'chilik munosabatlarini unutmagan, undan ancha uzoqda bo'lgan Kozimjon shaxsiga ishora tarzida tushunadi. "Dilyora" hikoyasida esa o'z qalb tug'yonlari bilan kurashayotgan, ammo buni oshkor etishni, tan olishni istamagan Dilyora ismining ham bejizga qo'llanilmaganligi hikoya so'ngida oshkor bo'ladi. Yozuvchining sarlavhadan ko'zlangan pragmatik maqsadi lisoniy bilimlari yetarli bo'lgan kitobxon tomonidan anglashiladi. Keltirilgan hikoyalardagi ayol personajlar erkak personajlarga qaraganda kuchli shaxs sifatida namoyon bo'ladi. O'z ta'sirini o'tkaza olish, erkaklarni o'z izmiga solish, ularga ta'sir o'tkazishning turli yo'llarini topa olishi bilan ayollar oldingi mavqeni egallaydi. "Olisdagi Dilnura" hikoyasida Sanam epizodik qahramon sifatida namoyon bo'ladi. Sanamning so'zlashuv ohangidan, qo'llagan leksik birliklaridan ayolning Kozimjonni unga kerakli bo'lgan tilla buyumni olib berishga majbur qilish maqsadini ilg'ab olish qiyin emas. Muloqotdan ko'zlangan pragmatik maqsad – majburlash amalga oshadi. "Nutqiy muloqot maqsadi ikki sathlidir, ya'ni nutqiy harakatda axborot uzatish va kommunikativ pragmatik maqsad voqelanadi. Birinchisida so'zlovchining maqsadi axborot etkazish yoki olish. Ammo axborot almashinuvi harakatlari faqat biror xabar berish yoki so'rash bilan chegaralanmaydi. Bu harakatlar ijrosidan so'zlovchi va tinglovchining talabini, qiziqishini qondirish maqsadi ham ko'zlanadi. Bu esa pragmatik vazifaning bajarilishidir" [Сафаров, 2008: 85-86]. Muloqot Sanamning *Turkiya tillalari kepti gapi* bilan boshlanadi. Gapdan faqat axborot berish emas, bu haqida avval ham suhbat bo'lganligiga ishora bor. Buni keyingi *Aytuvdim-u anuvinda gapi* ham to'ldiradi. Yozuvchi Sanam va Kozimjon o'rtasidan telefondagi suhbat orqali ayolning o'z gapini o'tkaza oladigan shaxs ekanligini ko'rsatib bergan. *Ikki ming dollar. Komplekt. Zanjir, uzuk, sirg'a... Nima achchig'ingiz chiqyaptimi? Mayli, kerak emas...* . Sanam nutqidagi qisqalik, har bir leksik birlikni alohida atov gap sifatida shakllantirishi qahramon nutqiga keskinlik berishida xizmat qilgan. Kommunikativ aloqada ayolning erkak kishini har qanday yo'l bilan bo'lsa-da,

ko'ndirish, maqsadiga erishish uchun tayyorligi *Erkak zoti qop-qop va'dani berarkanu bajarishga kelganda...* gapi orqali yuzaga chiqqan.

“Olisdagi Dilnura” hikoyasidagi qiz hali yosh, sodda, bolalarcha to'g'riso'zlikni namoyon qilgan lisoniy shaxs sifatida shakllantirilgan. Otasidan ajralgan qizning ayriliq g'ami, otasini asrab qola olmaganlik armoni *Tegmanglar menga! Ketinglar! Katta deb sizlarni shu paytgacha eshitdim. Endi bas! Ertaklaringni borib bollaringga aytinglar... yo'qolinglar!..*, “Endi dadang bo'lib qoldimi? O'lganda!.. Tirigida nima qip berding, a?!..Xotinchang bilan bolangdan ortmading-ku!.. kabi gaplarda qo'llanilgan *yo'qol, o'lganda, xotinchang* kabi leksik birliklar orqali konfliktiv nutqiy akti yuzaga keladi. *Katta deb sizlarni shu paytgacha eshitdim gapidan* “endi eshitmayman”, *Ertaklaringni borib bollaringga aytinglar gapidan* “yosh bola emasman”, *Endi dadang bo'lib qoldimi? O'lganda!.. gapidan* “tirigida yo'qlamading” kabi ma'nolar anglashiladi. Dilnura nutqidagi so'zlar tahlili alamzada, kutilmagan fojidan esankirab qolgan, eng yaqin suyanchig'idan ajralgan qiz qiyofasini yaratishda qo'l keladi. “Muloqot maqsadi oddiygina axborot almashish bilan chegaralanib qolmaydi, axborot uzatishdan «hamkor»ga (tinglovchiga, kitobxoniga) ta'sir o'tkazish, uni biror narsaga ishontirish, bo'ysundirish, harakatga undash so'zlovchilar tomonidan o'z maylini, birovni yoki biror narsani yoqtirish-yoqtirmasligini, norozilik, hayrat kabi pragmatik maqsadlar, nutqiy harakatlar, munosabatlar kuzatiladi. Bunday munosabatlar ayniqsa gender belgili so'zlarda o'ziga xos ifodalanadi” [Кўчибоев, 2015:38].

“Dilyora” hikoyasining qahramoni lisoniy shaxsini shakllantirishda ayol hayotining asosiy mazmuni – oila, er, qaynona, bola, ish, turmush kabi tushunchalarni ifodalovchi birliklar qo'llanilganligi kuzatiladi. Hikoya qahramoni Diyoraning lisoniy shaxs sifatidagi portreti asosan ichki nutq ko'rinishida yuzaga chiqadi. Atrofdagi voqeliklardan ta'sirlanish, o'z-o'zini taftish qilish, baholash ko'pgina o'zbek ayollariga xos xususiyat bo'lganligi bois hikoyani o'qigan kitobxon o'ziga ham tashqaridan nazar solishga urinadi. *Bobomning zamonida tushgan edi konsertga, o'zim avtobusga o'tirib borib kelaveraman* kabi gaplarda ro'zg'or deb o'zini unutgan ayol shaxsining lisoniy qiyofasi gavdalantiriladi. O'zi bilan o'zi kurashayotgan, tashvish va quvonch chegarasini yo'qotib qo'ygan ayolning quyidagi nutqiga e'tibor beraylik: *Muammo? Qanaqa muammo? Nima degani o'zi muammo? Bizning oilamiz lahjasida muammo degan so'zning o'zi yo'q.* Yozuvchi kundalik tashvishlarga engilmaydigan, sabrli, mehnatkash o'zbek ayoli lisoniy shaxsini Dilyora obrazi orqali ko'rsatib beradi. Ammo hikoya so'ngida Dilyora dil yoradi. Qizining ko'ksiga bosh qo'yib yig'laydi. Ovutayotgan qiziga *Parvo qilma, parvo qilsang, ko'ngil nimalarni tusamaydi, deysan. Unga quloq solib o'tirsang, bu yoqda hayot qopketadi-ku* gapi bilan yana turmush, hayot, oila deb o'zini o'qqa-cho'qqa uradigan ayol qiyofasiga qaytadi. Yozuvchining qahramoniga tanlagan ismi pragmatik maqsadni yuzaga chiqarishga xizmat qilgan. “Ismlar asosan real voqelikdagi obyektlarning ifodachisi bo'lganligi sababli, matn muallifi pragmatik maqsadini ro'yobga chiqarishda ularga ko'proq e'tibor beradi”

[Худойберганава, 2013:56.]. Buni yuqorida tahlil qilib o‘tgan hikoya qahramonlariga qo‘yilgan ismlar misolida ham ko‘rishimiz mumkin.

Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkinki, yozuvchi Ulug‘bek Hamdamning qahramonlari kitobxonga begona emas. Kitobxon unday odamlarni kunda ko‘rishi, uchratishi mumkin. Yozuvchining mahorati ularning nutqida o‘ziga xoslikni bera olgan, ayriча, o‘zgalarga o‘xshamaydigan lisoniy shaxs tiplarini yarata olgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. – М., 2010
2. Кўчибоев А. Матн прагматикаси. – Самарқанд. 2015. – 123 б
3. Лутфуллаева Д., Худойберганава Д. Тилшуносликда лисоний шахс муаммоси // Ўзбек тили ва адабиёти. 2017. 6-сон. – Б. 35-41
4. Сафаров Ш. Прагмалингвистика. – Тошкент, 2008. 318 б.
5. Худойберганава Д. Матннинг антропоцентриқ тадқиқи. – Тошкент:Фан, 2013.
6. Ҳамдам У. Тўлин ой қиссаси. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 360 б.
https://www.researchgate.net/publication/383806507_SOCIOPRAGMATIC_FEATURES_OF_THE_LANGUAGE_IDENTITY_MOTHER

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafrö 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774